SPECIALIZED LEXICAL ELEMENTS IN *CARTEA NUNȚII* BY G. CĂLINESCU

Loredana-Maria Ghioală
PhD Student, University of Craiova

Abstract: The article presents an applied, analytical study of the specialized vocabulary in G. Călinescu's book Cartea nunții/ 'The wedding book'. Through the diversity of the specialized lexical elements, a specific interwar atmosphere under the influence of Balzac's realistic novel is created. The analysis highlights the semantics and the expressiveness of the specialized lexical elements, illustrating the interwar literary language and, moreover, G. Călinescu's literary talent to go beyond the necessary limits required from a critic.

Keywords: specialized vocabulary, meaning, literary language, analysis, etymology

1. În literatura română, perioada dintre cele două războaie mondiale reprezintă a doua mare epocă, după aceea a marilor clasici[1]. Această perioadă a permis literaturii române să atingă nivelul european, să urmeze direcții vechi și noi (tradiție și inovație), să fie compartă cu oricare altă literatură constituită, dar și să-și dezvolte numărul reprezentanților și al publicațiilor de specialitate.

Drept urmare, poezia devine lirică, subiectivă, iar proza obiectivă, experimentând toate stilurile, de la cele vechi la cele noi. În acest sens, Ion Rotaru, afirma: ,,tabloul literar al vremii este foarte divers, nu de puține ori contrastant și contradictoriu."[2]. Datorită diversității creațiilor literare, această perioadă poate fi considerată una dintre cele " mai inovatoare pentru limba literară. Prin intermediul romanului realist cu influențe balzaciene, *Cartea nunții* (1933), îi putem remarca personalitatea plurivalentă a lui G. Călinescu, dar și talentul de romancier, așa cum afirma și criticul literar Pompiliu Constantinescu: ,,a depășit limitele necesare cerute unui critic. (...) Încurajat în direcția însușirilor sale netăgăduite, d. G. Călinescu, dotat cu o fantezie colorată și stăpân pe un stil de o amplă retorică, și-a îndreptat atenția spre roman."[3]. Criticul literar Eugen Lovinescu a remarcat înclinația spre roman a lui Călinescu: ,,Era firesc ca talentul literar al lui G. Călinescu, notoriu în domeniul criticei, să-și caute expresia și în roman."[4]. Conform spuselor lui Honoré de Balzac, romancierul realist ,,trebuie să caute raportul dintre cauze și efecte, «principiile naturale», rațiunea «mișcării» în societate"[5], să transforme și să ridice ceea ce ne oferă viața la nivelul idealului. Flaubert considera că romacierul avea obligația să urmărească realitatea cu consecvență pentru a revela caracterele noi, pe care nu oricine a știut să le vadă[6].

Cartea nunții este primul roman al scriitorului care ,,reînnoiește eterna poveste maritală" și care ne oferă un decor strict contemporan, realist, în spatele căruia se ascunde programul

[1]Piru, 1981: p. 279.
[2]Rotaru, 1972: p. 290.
[3]Constantinescu, 1977: p. 150.
[4]Lovinescu, 1937: p. 294.
[5]Griogorescu, Alexandrescu, 1971: p. 17.
[6] Ibidem, p. 25.

BDD-V5185 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 05:18:01 UTC)

clasicist[7]. Eugen Lovinescu considera acest roman, un roman în care nu primează analiza psihologică, ci doar intenția epică[8], iar Al. Piru: ,,un prim exercițiu juvenil și academic, nu minor, fără suficientă desfășurare epică și deci fără observație psihologică, linear și abstract.”[9], în care unele pagini pot fi considerate ca un poem nupțial, ca o cântare modernă.

Lexicul utilizat de G. Călinescu în operele sale nu a trecut neobservat, invoația fiind neologismul, discutat în diferite lucrări de specialitate, cum ar fi *G. Călinescu și neologismele*[10] de Gheorghe Tohăneanu, *Neologismele italiene în opera lui G. Călinescu*[11], proiect coordonat de Ioan Oprea, *Neologisme de origine italiană în limbajul critic al lui G. Călinescu*[12]de Dragoș Vlad Topală etc. La fel de importantă este și diversitatea lexicului din acest roman, care prezintă: sentimentul de iubire, o radiografie a școlii românești în perioada interbelică, în care accentul cade pe relația profesor–elev și contrastul dintre societatea modernă, în plin proces de civilizare, care învinge definitiv societatea perimată.

2. Cercetarea corpusului din romanul *Cartea nunții* de G. Călinescu[13] însumează aproximativ 90 de unități lexicale, cuvinte și sintagme. Analiza urmărește prezentarea lexicului specializat în romanul realist cu elemente balzaciene din perioada interbelică. Am avut în vedere proveniența, semantica și observațiile de natură morfologică.

Menționând că lexicul specializat cuprinde diferite terminologii[14] sau anumite limbaje specializate caracteristice tehnicii și științei[15], am analizat elemente lexicale care aparțin unor domenii diferite.

2. 1. Astfel, lexicul specializat medical este reprezentat prin elemente precum: *agonie*: ,,Acest serafim fără aripi, amorțit...de grelele *agonii* ale somnului, nu trezea lui Jim – cel puțin așa credea el – nicio iritație voluptoasă...” (p. 13); *auscultație*: ,,Cu urechea pe pieptul ei, făcu *auscultația* inimii, care pocnea lin ca un motor surd.” (p. 197); *cangrenat*: ,,O ultimă licărire a orizontului bronza suprafața *cangrenată* a smârcurilor, scoțând la iveală, din mușița lor verde, monstruozitatea...” (p. 9); *catalepsie*: ,,Acest steril efort de a visa îi vărsa în membre oboseli grele și fierbințeli..., încleștând-o ca într-o *catalepsie* generală...” (p. 106); *congestie*: ,,...îi învăluia tâmplele într-o rețea de *congestii* calde.” (p. 16); *convulsie*: ,,– Venișiș! zise ea prostește din buze scuturate de *convulsiuni* senile.” (p. 18); *diagnostic*: ,,Consolată cu acest *diagnostic*, tanti Magdalina suspina uneori...” (p. 24); *forceps*: ,,...luând între degetele ei subțire, cu unghii lăcuite, un instrument de metal semănând a lingură și a *forceps*...” (p. 48); *icteric*: ,,...avea din cauza profilului *icteric* și sarcasticmare asemănare cu Dante Aligheri.” (p. 27); *insomnie*: ,,...dar acum am avut *oinsomnie* feerică, așa cum trebuie să fie când iei opiu.” (p. 140); *instrument chirurgical*: ,,Aștepta dejunul adus...în boluri și recipiente masive...ca niște *instrumente chirurgicale*.” (p. 45); *leșin*, *paralizie*: ,,...iar tanti Magdalina temându-se îndeosebi de «dambla» maladie largă, în care intrau *leșinul*, zăcerea la pat, *paralizia* și imbecilitatea senilă.” (p. 96); *plagă*: ,,Jim acoperi cu batista *plaga* rezemătorii sale, apoi se lasă pe spate, într-o poziție calmă, rece și meditativă.” (p. 5); *reumatism*: ,,Că m-au ros *reumatismele* și mi s-au ruginit oasele de când stau în casa asta udă...” (p. 25); *travaliu*: ,,Astfel, organismul meu face un minimum de

[7]Crohmălniceanu, 1967: p. 547.
[8]Lovinescu, 1937: p. 294.
[9]Ibidem, p. 470.
[10] În *România literară*. - 20, nr. 39, 24 sep. 1987, p. 9.
[11]https://biblioteca.regielive.ro
[12] http://www.diacronia.ro
[13]G. Călinescu, *Cartea nunții*, București, Editura Eminescu, 2003.
[14]Bidu-Vrânceanu, 2000: p. 7-9.
[15]Idem, 2007: p. 15.

BDD-V5185 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 05:18:01 UTC)

travaliu cu maximum de efect nutritiv..." (p. 132); *tumoare*: „...aceste trupuri învinețite și pergamentoase...cu pântecele umflat asemeni *uneitumori*, trebuiau să fie lipsite de orice fior tactil..." (p. 100); *ulcerație*: „....eroziunile se prefăcuseră în *ulcerații* negre..." (p. 5); *senilitate*: „Tânărul se înspăimântă de spectrul *senilității* și astupă gura Verei." (p. 150).

Lexicul anatomic: *aortă*: „...iar zvâcnirea *aortei* nu-l lăsa să-și înghită saliva." (p. 17); *arteră*: „...și-și simțea timpanele țiuind de agitația *arterelor*." (p. 106); *biceps, coș* (*coșul pieptului*): „...dar un instinct de conservare fizică îl făcu să-și umfle *bicepșii* și *coșul pieptului*..." (p. 43); *glandă*: „...*glandele* ei interioare pluteau ca niște prune uscate într-un vin oțețit." (p. 34); *intestin*: „...ghicea putrezirile fetide din alambicul răsucit *al intestinelor* și emanațiile urice ale epidermei." (p. 197); *lichid cefalorahidian*: „...am făcut fel de fel de analize, a sângelui, a sputei, *a lichidului cefalorahidian*, a urinei și nimic." (p. 154); *membrană*: „*Membranele* nasului fierb necontenit și gazele care tumefiază obrajii răzbat din când în când prin colțul gurii..." (p. 194); *orbită*: „Și Jim o sărută lung pe gură, în vârful nasului, în *orbitele o*chilor, tulburat profund de dragoste..." (p. 227); *pupilă*: „*Pupilele* Verei sclipeau ca boabele de struguri negri în rouă și nările îi tremurau de emoție." (p. 146); *retină*: „Pe *retina* îngustă a ferestrei, stâlpii de telegraf alergau..." (p. 6); *rotulă*: „...*rotula* mică, grațioasă se contura sidefie sub transparența ciorapului." (p. 7); *tendon*: „...și prin *tendoane* și oase îi treceau oboseli de plumb." (p. 183); *uter, viscere*: „...în *viscere*, este un mic potir fierbinte, numit barbar *uter*..." (p. 204).

Lexicul muzical: *acord*: „...pipăind măruntaiele orgii în vederea unor *acorduri*, strigă..." (p. 64); *bemol, gamă*: „Ia să ne spui d-ta cum se numește *gama* majoră cu patru *bemoli* la cheie?" (p. 61); *ciocănel, coardă, talger*: „...începură să picure în ritmul unui vals de Strauss, provenit dintr-o orchestră liliputană (...) și compusă din lire cu *coarde* de sârmă subțire, *ciocănașe* de sticlă și *talgere* ca fluturii de ie." (p. 21); *claviatură*: „Înfigând mâinile în *claviatura* instrumentului, Ostrogotu începu să cânte..." (p. 64); *compoziție, variațiune*: „Nu o mulțumea nici o muzică prestabilită, nici o *compoziție*, ci numai *variațiune* monotonă dezvoltată în acorduri circulare..." (p. 106); *diapazon*: „...și aruncă cu *diapazonul* înspre tejgherea." (p. 63); *pedală*: „...și se așeză în fața unei mici orgi (...) călcând-o totodată viguros pe *pedale*." (p. 62); *ritm*: „În *ritmul* unei plăci de patefon, ar fi făcut împreună o serie de mișcări ritmice..." (p. 138).

Lexicul juridic: *dispoziție* (*testamentară*): „În plicul lui Silivestru se găsi *o dispoziție testamentară*..." (p. 224); *fraudă*: „ – Pentru încercarea de *fraudă* vei fi grav pedepsit." (p. 71); *interogatoriu*: „De altfel exclamațiile revederilor, *interogatoriul* lung al sosirii îl înspăimântau..."; *pledoarie*: „...îi zise acesta după ce îi ascultă *pleadoaria* – ai vreo legătură cu fata, ți-e prietenă cumva?" (p. 76); *recluziune*: „Toată lumea decedase prin odăi și stăruia în *recluziune* și tăcere." (p. 32); *sentință*: „Dar când supunea cazul înaltuilui for, se izbea de această *sentință* implacabilă..." (p. 68); *tutelă*: „Tanti Mali renunță ironic la *tutela* ei, scuturându-și pelerina cardinalescă..." (p. 142); *verdict*: „...și cu glas confidențial, ca pentru sine, dădu *verdictul*..."(p. 94).

Lexicul din chimie: *arsenic*: „Dă-mi o ceapă, fiindcă-i radioactivă, un usturoi, că are *arsenic*, un măr cu coajă, fiindcă conține valeriană." (p. 40); *cupru*: „...astrul roșu, plat ca o tablă de *cupru*, al zilei ieșea de după dealuri." (p. 16); *magnezie*: „...la explozia albă *a magneziei* făcură un instantaneu fotografic." (p. 161); *naftalină*: „Un aer stătut, mucegos, amestecat cu adieri de *naftalină* și patchouli, înțepă mările lui Jim." (p. 19); *nichel*: „Cuțite și furculițe mici cu coadă de lemn sau de os se amestecau cu altele de alamă, mai rar de *nichel*..." (p. 31); *plumb*: „Dora, cu capul tuns (...) i se părea o imposibilitate, o piatră prețioasă încadrată în *plumb*." (p. 84); *salicilat*: „Am pus *salicilat*, camfor, mușt ar și nimic." (p. 95).

BDD-V5185 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 05:18:01 UTC)

Lexicul arhitectural: *caseton*, *rozetă*: ,,Într-o odaie mare, văruită, (...) cu *casetoane* și *rozete*, (...), era întinsă la mijloc o masă lungă de stejar, cu stinghiile de jos tocite.” (p. 31); *coloană*, *fronton*, *mensolă*: ,,În sfârșit, lângă ușa cu canaturi prea înalte, dominate de *fronton* grec, soba de zidărie văruită, cu *coloane* ionice și ornamentații bombastice, susțineau mereu pe *mensola* înnegrită de fire de fum...” (p. 21); *cupolă*: ,,...cerul era uscat și incolor, asemeni unei *cupole* de tablă” (p. 212); *pilon*: ,,...își vedea trupul tremurător ca umbra unui *pilon* pe lagună, precum și fundul de nisip fin, ușor vălurat.” (p. 88).

Lexicul astronomic: *astru*: ,,Oare nu este cu putință – gândea – ca o anume conjuncție de *astre* să determine din leagăn traiectoria vieții?” (p. 24); *conjuncție*, *constelație, cvadratură, planetă*: ,,...cunoștea toate *constelațiile* (...), *conjuncția*, *cvadratura* și opoziția *planetelor*, începutul și sfârșitul decadelor astrologice.” (p. 169).

2. 2. Consultând MDA-ul, am constatat că elementele specializate sunt împrumuturi de origine franceză: *bemol* s. m. (< fr. *bémol*), *coloană* s. f. (< fr. *colonne*), *convulsie* s. f. (< fr. *convulsion*), *cupolă* s. f. (< fr. *coupole*), *diagnostic* s. n. (< fr. *diagnostic*), *diapazon* s. n. (< fr. *diapason*), *fronton* s. n. (< fr. *fronton*), *gamă* s. f. (< fr. *gamme*), *interogatoriu* s. n. (< fr. *interrogatoire*), *magnezie* s. f. (< fr. *magnésie*), *naftalină* s. f. (< fr. *naphtaline*), *paralizie* s. f. (< fr. *paralysie*), *pedală* s. f. (< fr. *pédale*), *pilon* s. m. (< fr. *pylône*), *recluziune* s. f. (< fr. *réclusion*), *rozetă* s. f. (< fr. *rosette*), *pledoarie* s. f. (< fr.*plaidoirie*), *senilitate* s. f. (< fr. *sénilité*), *ulcerație* s. f. (<*ulcération*), *verdict* s. n. (< fr. *verdict*); germană: *claviatură* s. f. (< germ. *klaviatur*); italiană: *caseton* s. n. (< it. *cassetone*), *mensolă* s. f. (< it. *mensola*), *travaliu* s. n. (< it. *travaglio*); latină: *cupru* s. n. (< lat. *cuprum*), *coardă* s. f. (< lat. *chorda*), *plagă* s. f. (< lat. *plaga*), *plumb* s. n. (< lat. *plumbum*).

Au etimologie multiplă: *acord* s. n. (< fr. *accord*, it. *accordo*), *agonie* s. f. (< fr. *agonie*, lat. *agonia*), *arsenic* s. n. (<fr. *arsenic*, lat. *arsenicum*), *astru* s. m. (< fr. *astre*, lat. *astrum*), *auscultație* s. f. (< fr. *auscultation*), *catalepsie* s. f. (< fr. *catalepsie*, it. *catalepsis*), *compoziție* s. f. (< fr. *composition*, lat. *compositio*), *congestie* s. f. (< fr. *congestion*, lat. *congestio, -onis*), *conjuncție* s. f. (< fr. *conjonction*, lat. *conjunctio, -onis*), *constelație* s. f. (<fr. *constellation*, lat. *constellatio*),*cvadratură* s. f. (< fr. *quadrature*, it. *quadratura*), *dispoziție* (*testamentară*) s. f. (< fr. *disposition*, it. *disposizione*, lat. *dispositio, -onis*), *fraudă* s. f. (< fr. *fraude*, lat. *fraus, fraudis*),*insomnie* s. f. (< lat. *insomnia*, fr. *insomnia*), *instrument* (*chirurgical*) s. n. (< lat. *instrumentum*, fr. *instrumen*t), *forceps* s. n. (< fr. *forceps*, lat. *forceps*), *nichel* s. n. (<fr. *nickel*, germ. *nickel*), *planetă* s. f. (< fr. *planète*, lat. *planeta*), *reumatism* s. n. (< lat. *rheumatismus*, it. *reumatismo*, germ. *rheumatismus*), *ritm* s. n. (< ngr. *rithmós*, fr. *rythme*, lat. *rhythmus*), *sentință* s. f. (< fr. *sentence*, lat. *sententia*), *tumoare* s. f. (< fr. *tumeur*, lat. *tumor,-oris*), *tutelă* s. f. (< fr. *tutelle*, lat. *tutela*), *variațiune* s. f. (< fr. *variation*, lat. *variatio, -onis*).

Sunt creații interne: *cangrenat* adj., *ciocănel* s. n., *leșin* s. n..

2. 3. Din punct de vedere semantic, sunt cuvinte:

a. monosemantice: *bemol*, *congestie*, *intestin*, *mesolă*, *senilitate*, *tendon*, *uter* etc.

De exemplu: *bemol*: ,,...cum se numește gama majoră cu patru *bemoli* la cheie?” (p. 61); *congestie*: ,,O bătaie în toată regula se iscă între ei, fața le era roșie de *congestie*…” (p. 161); *intestin*: ,,...ghicea putrezirile fetide din alambicul răsucit *al intestinelor* și emanațiile urice ale epidermei.” (p. 197); *mensolă*: ,,...coloane ionice și ornamentații bombastice, susțineau mereu pe *mensola* înnegrită de fire de fum...” (p. 21); *senilitate*: ,,Tânărul se înspăimântă de spectrul *senilității*...” (p. 150); *tendon*: ,,...prin *tendoane* și oase îi treceau oboseli de plumb.” (p. 183); *uter*: ,,...în viscere, este un mic potir fierbinte, numit barbar *uter*...” (p. 204).

BDD-V5185 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 05:18:01 UTC)

b. polisemantice: *arteră* 1. Vas sangvin ce asigură circulația sângelui de la inimă la diverse organe și țesuturi. 2. (Îs) – *aortă* Aortă. 3. (Îs) – *pulmonară* Arteră (1) care pleacă din ventriculul drept și conduce sângele la plămâni ca să se oxigeneze. 4. Cale importantă de comunicație și de transport. 5. Conductă principală prin care se transportă apa la locul de consum. 6. Linie electrică prin care se transportă energia spre locul de consum. De exemplu, cu sensul (nr. 1): „...și-și simțea timpanele țiuind de agitația *arterelor*." (p. 106); *coardă* 1. Fir elastic confecționat din metal, din intestine de animale etc., care întins pe anumite instrumente muzicale, produce, prin vibrare, sunete. 2. Fir împletit de sfoară, păr etc. care ține întinse capetele unui arc. 3. (Mat.) Segment de dreaptă care unește două puncte ale unei curbe sau extremitățile unui arc de cerc. 4. Sfoară care leagă brațele fierăstrăului și care, prin răsucire cu o pană, întinde pânza metalică a uneltei. 5. (La plural) Cele trei rânduri de frânghii întinse pe laturile ringului de box pentru a împiedica pe boxeri să iasă sau să cadă de pe ring. 6. Frânghie sau sfoară mai groasă de care se servesc gimnaștii pentru a executa diverse exerciții; frânghie cu care se joacă copiii, sărind ritmic peste ea; frânghie folosită de alpiniști în ascensiuni. 7. Ramură (tânără și elastică) a butucului viței-de-vie. 8. (Pop.) Vână, nerv, mușchi, tendon, ligament (care se încordează la anumite mișcări). 9. Șuviță consistentă desprinsă dintr-o masă de sirop de zahăr care a fiert prea mult și este prea tare legat. 10. (Pop.) Bârnă sau grindă mare și groasă care susține tavanul casei (și de care se atârnă diferite lucruri).De exemplu, cu sensul (nr. 1):„...începură să picure în ritmul unui vals de Strauss, provenit dintr-o orchestră liliputană (...) și compusă din lire cu *coarde* de sârmă subțire..." (p. 21); *conjuncție* 1. (Ast.) Poziție a doi aștri care, la un moment dat, au aceeași longitudine cerească. 2. (Grm.) Parte de vorbire neflexibilă care leagă două propoziții într-o frază sau două cuvinte cu același rol sintactic într-o propoziție.De exemplu, cu sensul (nr. 1): *conjuncție*: „...cunoștea toate constelațiile (...), *conjuncția*, cvadratura și opoziția planetelor, începutul și sfârșitul decadelor astrologice." (p. 169); *menbrană* 1. Nume dat țesuturilor animale sau vegetale, subțiri și suple, foarte diferite ca structură, care căptușesc, îmbracă, leagă, susțin sau delimitează anumite organe sau părți de organe; piele subțire; pieliță. 2. (Fiz.) Corp subțire flexibil, care, prin vibrație, poate produce sau transmite sunete, fiind folosit la telefon, la microfon și la alte aparate acustice sau de percuție. 3. Corp subțire folosit pentru a separa două medii; diafragmă. De exemplu, cu sensul (nr. 1):„*Membranele* nasului fierb necontenit și gazele care tumefiază obrajii răzbat din când în când prin colțul gurii..." (p. 194); *orbită* 1. Traiectorie în formă de curbă (închisă) pe care o parcurge un mobil. 2. Fiecare dintre cele două cavități osoase ale craniului, în care se află globul ocular. 3. (Fig.) Sfera, domeniul de acțiune sau de influență. De exemplu, cu sensul (nr. 2): „...o sărută lung pe gură, în vârful nasului, în *orbitele o*chilor, tulburat profund de dragoste..." (p. 227) etc.

2. 4. Din punct de vedere morfologic, elementele care aparțin lexicului specializat sunt substantive feminine: *agonie, aortă, arteră, auscultație, catalepsie, claviatură, coardă, coloană, compoziție, congestie, conjuncție, constelație, convulsie, cupolă, fraudă, gamă, glandă, insomnie, magnezie, membrană, mensolă, naftalină, orbită, paralizie, pedală, plagă, planetă, pledoarie, pupilă, recluziune, retină, rotulă, rozetă, senilitate, tumoare, tutelă, ulcerație, variațiune*; masculine: *astru, bemol, biceps, pilon*;neutre: *caseton, ciocănel, diagnostic, diapazon, forceps, fronton, intestin, instrument chirurgical, interogatoriu, leșin, reumatism, ritm, talger, tendon, travaliu, uter, verdict*.

3. În epoca interbelică, folosirea unui lexic diversificat a devenit o preocupare colectivă, un fenomen de împrumut necesar, determinat de ascensiunea socială. Modernizarea limbii române s-a intensificat, în special, prin împrumuturile latino-romanice, în care s-au integrat

BDD-V5185 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 05:18:01 UTC)

cuvinte de origine latină, italiană și, mai ales, franceză. Influența limbii franceze a dus la îmbogățirea lexicului cu numeroase cuvinte și sintagme, care au modernizat și diversificat denumirile legate de viața materială și spirituală.

După proveniență, se remarcă diversitatea împrumuturilor. Împrumuturile din limba franceză și cele cu etimologie multiplă au o pondere mult mai mare în raport cu cele din limba latină și italiană.

Morfologic, lexicul specializat este predominat de substantive feminine.

Din punct de vedere semantic, se observă prezența numeroșilor termeni polisemantici. În anumite contexte termenii specializați sunt utilizați cu sens figurat.

Prin *Cartea nunții* (1933), G. Călinescu ne dă prilejul să-i admirăm talentul epic, dar și preocuparea pentru pasaje descriptive, nelipsite de repetate imnuri aduse erotismului și adolescenței. Autorul utilizează o perspectivă temporală cronologică, bazată pe relatarea evenimentelor în ordinea firească, iar cea spațială prezintă un spațiu real, deschis, în care sunt evidențiate casele, străzile, locuri concrete din București și unul imaginar, închis, prin care se conturează trăirile interioare și gândurile personajelor.

Varietatea domeniilor lexicului specializat, prezintă viața secolului al XX-lea în mod realist, așa cum se prezintă ea, cu trăirile, frământările și impresiile personajelor care se realizează într-un univers marcat de schimbare, în care modernul pune stăpânire pe concepțiile vetuste.

Prin tehnica detaliului, utilizată atât în descrierea caselor, a interioarelor din ,,casa cu molii", a compartimentului, a atmosferei sufocante din tren, cât și a trăirilor și concepțiilor contradictorii (Jim, Vera – Silivestru, mătușile celibatare), autorul a utilizat un lexic specializat diversificat, care a asigurat devoltarea limbii literare în perioada interbelică. Astfel, romanul reprezintă o adevărată sursă de îmbogățire a vocabularului existent, cu ajutorul numeroșilor termeni specializați de origine romanică.

G. Călinescu prezintă un prim roman diferit, în care nu primează analiza psihologică, ci împlinirea în plan erotic a cuplului și societatea modernă care învinge definitiv prototipul familiei tributare cu dogme nefericite.

BIBLIOGRAPHY

Bidu-Vrânceanu, Angela, *Lexic comun, lexic specializat*, București, Editura Universității din București, 2000.

Bidu-Vrânceanu, Angela, *Lexicul specializat în mișcare de la dicționare la texte*, București, Editura Universității din București, 2007.

Călinescu, G., *Cartea nunții*, București, Editura Eminescu, 2003.

Constantinescu, Pompiliu, *Romanul interbelic românesc*, București, Editura Minerva, 1977.

Crohmălniceanu, Ov. S., *Literatura română între cele două războaie mondiale I*, București, Editura Minerva, 1967.

DEX = Academia Română, *Dicționarul explicativ al limbii române*, București, Univers Enciclopedic Gold, 2009.

Grigorescu, Dan, Alexandrescu, Sorin, *Romanul realist în secolul al XIX-lea*, București, Editura Enciclopedică Română, 1971.

BDD-V5185 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 05:18:01 UTC)

MDA = Academia Română, *Mic dicționar academic*, București, Univers Enciclopedic Gold, 2010.

Lovinescu, Eugen, *Istoria literaturii române contemporane 1900-1937*, București, Editura Socec, 1937.

Piru, Al., *Istoria literaturii române de la început până azi*, București, Editura Univers, 1981.

Rotaru, Ion, *O istorie a literaturii române*, II, București, Editura Minerva, 1972.

BDD-V5185 © 2018 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 05:18:01 UTC)